

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

SEMEL IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est: in Italia Libellarum 4,80;
ubique extra Italiam Lib. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; M. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in commentarii operculo
Lib. 0.10 pro unoquoque centimetro quadrato.

Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem, commentarii VOX URBIS possessorem et administratorem

ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA

Subnotatio fieri potest:

IN RUSSIA

Apud GEBETHNER ET WOLF Apud "KRONIKA RODZINNA"

VARSAVIAE POLONORUM
Rakowskie Przedmiescie, 15. VARSAVIAE POLONORUM
Krakowskie Przedmiescie, 8.

IN ANGLIA

Apud BURNS AND OATES

LONDON W.
28, Orchard Street.

IN GERMANIA

Apud FRIDERICUM PUSTET
S. Sed. Ap et S. Rit. Congr. Typ.

RATISBONAE in BAVARIA.

IN CANADA

Apud LINHAINET GRANGER FRERES

MONTREAL
1699, Rue Notre-Dame

RERUM INDEX

De Concordato Napoleonico pro Gallia, de articulis organicis et de lege die IX mens. Dec. MDCCCCV.

Summarium legis separationis Reipublicae ab Ecclesiis in Gallia, ab E^mo Card. F. CAVAGNIS redactum.

De Normis seu Regulis legi de Ecclesiis a Gallica Republica sciungendis additis.

Mense Maio....

Ex Batavia. - De certamine poetico Hoenffiano.

Olympici ludi.

Solitaurlia.

Colloquia latina. - Ludus lapidum orbiculorum ad metas.

Ex SS. Congregationibus Romanis sententiae novissimae selectae.

Acta Pontificia. SS. D. N. PII Divina Providentia PP. X litterae Apostolicae de ratione studiorum Sacrae Scripturae in Seminariis clericorum servanda.

Diarium Vaticanum. Coram SS^{mo} admissiones. - Pontificiae electiones. - Vita functi viri clariores. - Varia.

Annales: Mauritanii coetus finis. - Russica negotia. - Austrorum discordiae. - Hungaricae res. - Graecorum feriae. - Sinensium seditiones.

Publici per Orbem coetus legibus ferendis.

Per Orbem.

Aenigmata.

Libri recens dono accepti.

In tertia operculi pagina:

ZENO - Tragoedia IOSEPHI SIMONIS Angli. (Passim retractavit hodiernisque scenis aptavit I. F.).

ROMAE

EX OFFICINA PACIS, PH. CUGGIANI

35, Via della Pace

MDCCCCVI

SUPELLEX AD RES DIVINAS.

Commentarii VOX URBIS administratio recto tramite suppeditat supellectilem omnem, qua tum in templis, tum in oratoriis ad res divinas uti solemus.

Mandata ad VOCIS URBIS administratorem (Romam, *via Alessandrina, 87*) mittantur, res praecise indicando quae quisque sibi cupit. Gratuito sumptuum aestimatio fiet.

SOCIIS MONITUM.

Sociis pluribus morem gerentes Idib. Novembr. an. MDCCCCII apud Commentarii *Vox Urbis* administratorem officium instituimus quod de negotiis Ecclesiasticis esset; de expediendis scilicet rationibus omnibus, quae apud Romanae Ecclesiae « Congregationes » aguntur.

Itaque si quis procuratione nostra uti velit, profecto temperantiam in pretio, studium atque alacritatem in opere inveniet.

SATURIO

Comoedia latinis versibus conscripta a clarissimo viro Ioanne Baptista Francesia et per Commentarii VOX URBIS paginas vulgata, in volumen redacta est, quod apud Commentarii eiusdem administratorem venale prostat lib. 1.

✎ IN LUDIS LITTERARUM OPTIMA TIRONIBUS SCENICE AGENDI EXERCITATIO. ✎

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETIUM SUBNOTATIONIS:

In Italia: Lib. 4,80 — Ubique extra Italiam:
Lib. 6,25, Doll. 1,25, Sch. 5, M. 5, Rubl. 3, Coron. 6,25

SEMEL IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR:

ARISTIDES LEONORI, eques.
ROMAE - Via Alessandrina, 87.

De Concordato Napoleonico pro Gallia, de articulis organicis et de lege die IX mens. Dec. MDCCC V circa separationem Reipublicae Gallicae ab Ecclesiis.

DE Gallico cum Romana Ecclesia discrimine non semel in *Vox Urbis* locuti sumus; at praestat in re insistere, praesertim ob civiles eventus, qui piorum Gallorum animos tam vehementer excitarunt. Et iure quidem; nam lex, quam « separationis » nuncuparunt, quam iniusta improvidensque fuerit, non dies tantum demonstrant, at regulae ipsae confirmarunt, quas aiebant legis applicationem minus rigidam facturam.

Iniuste autem actum esse iam luculenter liber vulgo « albus » a Sancta ipsa Sede editus patefecit; nunc vero volumen alterum clarius rem explicat a Purpurato Patre Felice Cavagnis congestum; qui quum in suis institutionibus iuris publici ecclesiastici (1) non modo principia, sed etiam quaestiones celebriores de iuribus Ecclesiae, quae in historia occurrunt, exposuisset, merito censuit tractatui « de Concordatis », addenda esse quae ad conventionem Napoleonis cum S. Sede referrentur, itemque de lege separationis reipublicae gallicae ab Ecclesiis iudicium ferre, per quam ipsum Concordatum rescissum est, atque nova, iniqua et difficilis conditio catholicae Ecclesiae est creata.

Innit itaque primo Eūus Princeps rerum adiuncta, quae Concordatum suaserunt; deinde affert eundem textum tum latine tum gallice; sequuntur scholia in singulos articulos.

Quum autem Concordato additi fuerint a Gubernio gallico articuli organici, quibus Ecclesia indebite gravabatur et Concordati vis plurimum imminuebatur, eorundem arbitraria et iniusta natura ostenditur.

Deinde quum, ut evidens appareret eorum mens, qui in Gallia praevalabant, denuntiandi Concordatum causam rescissionis refundendo in S. Sedem, Summus Pontifex die XIV mens. Novembr. MDCCCIV celebrem habuisset allocutionem, in qua omnes querelas patenti falsitate laborare evincit, hoc quoque documentum affertur.

Sequitur lex separationis, cuius fidele summarium praebetur. Item encyclica Summi Pontificis Pii PP. X qua legem ipsam reprobatur eo « — quod maxima afficit Deum iniuria quem » solemniter eiurat, principio declarans rem » publicam cuiusvis religionis cultus expertem; » — quod constitutioni divinae et rationibus intimis et libertati adversatur Ecclesiae; — quod » iustitiam evertit, ius opprimendo dominii, » multiplici titulo ipsaque conventionem legitime » quaesitum; — quod graviter apostolicae sedis » dignitatem ac personam nostram, episcoporum ordinem, clerum et catholicos gallos offendat ».

His omnibus auctor breves addit adnotationes, quibus vel documenta reassumit ut parcat lectori, vel rationibus illustrat. Ex gr. lex gallica familias religiosas disiecit ac bonis spoliavit. De hoc adnotat: « In Gallia facultas libera est civibus ineundi voluntarias consociationes ad quemcumque scopum, commercialem, industrialem, scientificum, etc., sed profanum. Verum non permittitur ad sociatio ad profitenda consilia evangelica, aut operas misericordiae exercendas, vel ad populum, in christiana doctrina erudiendum.

Id ostendit quo spiritu religionis, et libertatis et aequalitatis informetur qui nunc in republica praevalent ».

Item, eadem lex abrogando Concordatum, ad vitam revocat legem « assembleae constituentis », quae omnia bona usurpaverat Ecclesiae; Napoleon per Concordatum art. 12, restituerat templa non alienata.

Hodierna lex concedit tantum usum et quidem ad sociationibus fidelium et pluribus sub conditionibus. Napoleon obtinuerat a S. Sede per art. 13, condonationem omnium bonorum Ecclesiae, a republica divenditorum; sed art. 14 assumpserat onus providendi de publico aerario decenti sustentationi episcoporum et parochorum.

Hodierna lex non restituit neque compensat bona divendita, et abolet stipendium ex publico aerario.

Iamvero in hanc rem auctor haec habet « Nemo non videt quanti momenti fuerit concessio facta ab Ecclesia per art. 13; Gubernium per art. 14 repromittit sustentationem decentem episcoporum et parochorum. Sed questus Gubernii fuit enormis. Audiatur Taine, *Le régime moderne*, I, pag. 284:

« Il a pris (Bonaparte) aux pauvres, aux „ enfants, aux fidèles, 5 milliards au moins „ de capitale, et 270 millions de revenus; il „ leur rend, en revenus fonciers et en rentes „ sus le trésor, 17 millions.... c'est un failli qui „ a mangé l'argent de ses créanciers et leur „ jette en aumône 6 pour 100 de leur créance „.

Comes Las Casas, senator gallicus, die XIII mens. Novembr. MDCCCIV calculum magis modestum profert.

Iuxta ipsum, redditus cleri a. MDCCCLXXXIX ascendebant ad 120 milliones (120.000.000); at quamvis sub regiminibus subsequentibus, annualis assignatio pro clero (quae ab initio fuit 17 millionum) plusquam duplicata fuerit, (et pertingerit usque ad milliones 42), tamen adhuc erat exigua comparata cum quantitate bonorum ablatorum, etiamsi ipsorum redditus fuissent tantum 120 millionum iuxta citatum comitem.

Ex his apparet dotationem cleri ex parte Gubernii gallici, non fuisse gratiosam, sed titulo oneroso assumptam; hinc resoluta conventionem ius Ecclesiae manet integrum aut repetendi antiqua bona sua, aut aliam iustam praestationem exigendi, ut notat Summus Pontifex Pius X, in sua allocutione, XIV mens. Novembr. MDCCCIV ».

Haec speciminis gratia placuit afferre, ut palam fieret operis momentum, ex quo, pro Eūi Purpurati Patris humanitate, nonnullas paginas sociis et lectoribus nostris possumus offerre, eas scilicet, quae « legem separationis » summam referunt.

(1) Nunc IV* editio sub praelo est, typis Desclée, Romae.

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS
Comm. VOX URBIS in an. MDCCCCVI.

Pretium annuae subnotationis est in Italia Libell. 4,80;
ubique extra Italiam Libell. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5;
March. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25 *recto tramite* mittendum ad

ARISTIDEM LEONORI EQUITEM

COMMENTARII "VOX URBIS", POSSESSOREM ET ADMINISTRATOREM

ROMAM, via Alessandrina, 87.

PRAEMIA SOCIIS CONSTITUTA:

Qui socios novos comparaverit duos pretiumque eorum
subnotationis miserit, subnotationem gratis omnino sibi habebit.

Qui triginta socios novos comparaverit ante Iulium
mensem – bibliopolis exceptis – dimidiatum pretium itineris habebit a quovis Europae
loco ubi vivat Romam usque, atque inde in domum suam, secunda, prouti
vocant, ferriveharum classi usus.

Qui sexaginta socios novos comparaverit uti supra,
eodem itinere gratis omnino fruatur.

lationis. Poterit etiam praescribi ob motiva civilia.

ART. 28. Vetat apponere signa seu emblemata religiosa super monumentis vel locis publicis, exceptis aedificiis cultui inservientibus, sepulcris in coemeteriis atque monumentis funerariis vel collocatis in musaeis atque in expositionibus artium.

ART. 29. Statuit poenas in contrafacientes praecitatis articulis.

ART. 30. Instructio religiosa pueris frequentantibus scholas publicas dari potest tantum in horis liberis ab horario scholastico.

ART. 31. Statuit mulctam libellarum 16 usque ad 200 et carcerem sex dierum ad duos menses, contra eos qui violentia vel minis aut incutiendo timorem incurrendi in aliquod damnum pro se, familia et rebus suis, impellunt ad exercendum vel omittendum aliquem cultum, ad adscribendum se vel non adscribendum ad associationibus cultus et ad contribuendum vel non, expensis cultus.

ART. 32. Eadem poenae intimantur contra eos qui impediunt, retardant aut interrumpunt exercitium alicuius cultus turbulentis excitationis in locis cultui destinatis.

ART. 33. Vigent maiores poenae si locum habeant ad normam iuris communis.

ART. 34. Ministri cultus, qui in locis in quibus exercetur cultus, sermonibus, lectionibus, scriptorum distributione vel affixione iniuriam inferunt vel diffamationem, civi habenti officium publicum, puniuntur mulcta fr. 500 usque ad 3.000, et carcere a mense ad annum.

Coram tribunali correctionali probatio veritatis facti diffamatorii publici officialis, admittitur tantum si referatur ad exercitium respectivorum officiorum civilium.

ART. 35. Sequuntur maiores poenae si voce aut scriptis in citatis locis habeatur provocatio directa ad resistendum executioni legum aut actuum legalium publicae auctoritatis, vel excitetur aut armetur pars civium contra alios.

ART. 36. Adsociatio cultus erit civiliter responsabilis de infractione art. 25, 26, 34 et 35.

TIT. VI. — DISPOSITIONES GENERALES.

ART. 37. Applicat art. 463 cod. poenalis et legem d. xxvi mens. Martii MDCCCXCI in omnibus casibus in quibus praesens lex indicit poenas.

ART. 38. Congregationes religiosae remanent subiectae legibus d. i mens. Iulii MDCCCXI, IV mens. Decembr. MDCCCII et VII mens. Iulii MDCCCIV; idest nequeunt constitui, non obstante libertate conscientiae et communi libertate ad associationis.

ART. 39. Qui obtinuerunt exemptionem a servitio militari, intuitu servitii religiosi, ea fruuntur, satisfaciendo conditionibus hactenus praescriptis.

ART. 40. Per annos octo a promulgatione huius legis, ministri cultus sunt ineligibiles ad consilia municipiorum in quibus deservint.

ART. 41. Summae pecuniarum quibus ab aulario parciuntur ob praesentem legem comparate ad antecedentem adsignationem favore cultus, distribuentur inter municipia quadam proportionem.

ART. 42. Servantur feriae pro officiis publicis, actu vigentes.

ART. 43. Intra tres menses Gubernium publicabit normas (*règlement*) pro executione huius legis.

ART. 44. Abrogantur leges contrariae, et quaedam nominatim, ut lex d. XVIII mens. Aprilis MDCCCII, quae promulgavit Concordatum napoleonicum, nec non articulos organicos.

DE NORMIS SEU REGULIS

LEGI DE ECCLESIIS A GALICA REPUBLICA SEIUNGENDIS ADDITIS.

LATA a Gallis legislatoribus lege de seiungendis Ecclesiae a Reipublicae iuribus, constitutiones et decreta viri fideles expectabant, quibus impiam legem magistratus exquerentur. Quae sane decreta, modum praefinientes vel servitutis Ecclesiae vel libertatis, anxii apprime animis optimam metus rationem praebebant. Nam iis ex modis apparere tandem debebat quae legumlatarum mens et consilia fuissent et quibus plane de causis ea seiunctio per fas et nefas et per omne crimen perfecta fuisset. Ceterum quot sunt hodie per orbis varia litora Christianae gentes, Gallorum sortem miro intuentur studio, quum specimen quasi hinc recognoscant, quod forte paulatim et reliqui populi sibi quisque experiantur.

Iis itaque decretis, Idibus Martiis, Armandus Fallierius, Gallicae reipublicae novus praeses, subscripsit; decreta, inquam, quae antea paraverat condideratque Aristides Briandus, vir e socialistarum factione princeps, qui et ipsius legis auctor praecipuus et patrocinator apparuit.

Constitutionum ordo idem ac legis ordo est: atque primum de bonis Ecclesiae possidendis loquuntur. Sublata enim ex publicis expensarum regestis omni pecunia, quae vel episcopis, vel parochis, vel templorum cultui addicebatur, cautum lege fuit ut, unius anni spatio, quae bona ex eis publica essent, reipublicae redderentur; quae in beneficentiae opera erogabantur, per nosocomia et pauperum publicas domus dividerentur, reliqua ad templorum cultum pertinentia, certis sodalitatibus traderentur a cultu exercendo dictis, quae ea suis quaeque pro templis administrarent. Hae tamen quoadusque perficiantur, ipsa bona magistratus custodient, ea mox singulis sodalitatibus diribituri. Verumtamen huiusmodi sodalitarum species non adeo lege praefinitur, ut fluxa maxime adhuc non appareat; quamobrem longe varia earum compositio et vivendi modus erunt pro variis personarum et locorum adiunctis. Romanae igitur Sedis monita a Gallis expectantur, iuxta quae ad harum sodalitarum coalitionem quum tempus erit, manus necne admoveantur.

Decretis vero legi adiectis iam nonnulla praefinita sunt quae rem maxime adiuvant, ut nimirum singulae sibi communitates, constituto coram se sodalitie, iuxta legem bona adscribant. Quinimo et singula, quae hactenus vixerunt, instituta, non uni tantum sodalitie, sed et pluribus sua tradere bona poterunt, atque vicissim iis licebit in unum coire, unamque tantum,

dummodo in una eademque provincia vivant, sodalitatem constituere. Libera igitur horum bonorum adscriptio erit atque eius pactio subscripta in diario reipublicae publicabitur.

Modo unius anni spatium, quod ad hanc devolutionem perficiendam lex concesserat, novis constitutionibus duplicatur, et quoddam Reipublicae magistratibus traditur latius discretionis ius, ut, imperfectis assignationibus, ultra biennium tempus linquant et terminum producant.

Altera legis pars de templis et domibus episcoporum parochorumve aut seminariorum erat. Ea nimirum tum templorum tum aliarum domuum dominium ab Ecclesia auferbat et sive Reipublicae, sive Provinciis, sive Municipiis adscribebat. Ac sodalitatibus quidem ineundis templorum usus in perpetuum traditus est, aliorum vero domuum per quinquennium, ad maximum, relictum. Sed haec circa modum rei tantum constitutiones addunt, legis autem substantiam minime tangunt. De cultus exercendi potestate nihil pariter innovatum est et pauca tantum de aere campano pulsando canta sive pro ecclesiae feriis, sive pro reipublicae necessitatibus.

Sed de cultus sodalitatibus praecipua lex cavebat. Ut enim Ecclesiam catholicam percelleret, bonis eam expoliare non erat satis, sed dividere oportebat, et ad instar anglicanae vel lutheranae ecclesiae dirimere, ut facilius Reipublicae subesset. Quamobrem de sodalitatibus huiusmodi iure agnoscendis nihil est cautum, sed tantum lege dictum, eas coalescere oportere iuxta naturam cultus quem exercere cupiant. Incerta quidem legis verba; quae subiecto articulo magis vaga reddita sunt, quum « Status Consilio » (ita vocant) ius sit tributum iudicandi quae forte, inter pugnantes factiones, cultus sodalitas iure nuncupetur. Quare ut haec iura melius praefinirentur plerique ex decretis addendis sperabant, at frustra. De re enim in iis ne verbum quidem est, de iisque sodalitatibus recognoscendis omne adhuc arbitrium penes Rempublicam est, atque ita in gravissima discordiae causa nullum pacis auspiciam prolatum.

I. A.

Laudamus veteres, sed nostris utimur annis!
OVID., *Fast.*, I.

*Optima prima fere manibus rapiuntur avaris,
Implentur numeris deteriora suis.*
OVID., *Eleg.* VI lib. II.

*Nequicquam illud verbum' st: bene vult, nisi
Qui benefacit.*
PLAUT., *Trinum.*

*Sapiens meliora in votis habet, deteriora in expectatione;
utrinque autem temperamento utitur; in neutram partem nimius.*
PLUT., *De tranq. an.*

Melius est nescire quam errare; melior est fidelis ignorantia quam temeraria scientia.

AUGUST., *Serm.* XXII de verb. Apost.

Quo quis versutior et callidior est, hoc invisior et inspectior, detracta opinione bonitatis.

CICERO.

Senibus mors est in ianuis; iuvenibus in insidiis.
S. BERNARDUS.

SUMMARIUM

LEGIS SEPARATIONIS REIPUBLICAE AB ECCLESIA
IN GALLIA

ab Emo Card. F. CAVAGNIS redactum.

TIT. I. — PRINCIPIA.

ART. 1. Respublica Gallia spondet libertatem conscientiae; item liberum exercitium cultuum, cum limitationibus tantum praesentis legis, quas dicit latas intuitu ordinis publici.

ART. 2. Supprimit incipiendo a die 1 mens. Ianuarii anni MDCCCVI quaecumque stipendia cultui assignata a Statu, a provinciis et a municipiis.

Poterunt tamen assignari pro servitio religioso in lyceis, collegiis, scholis, hospitibus, asylis, et carceribus et his similibus institutis.

TIT. II. — ATTRIBUTIO BONORUM, ET « PENSIONES ».

ART. 3. Institutiones cultus nunc recognitae (ex. gr. parochiae), provisorie conservabuntur neque dum bona ipsarum fuerint attributa ad associationibus cultus, quas praesens lex contemplet art. 18 et seqq.

Interim fiet inventarium omnium bonorum etiam mobilium, et inventarium speciale eorum quae tenent a Statu, provinciis et municipiis.

Officiales ad id destinati habent ius exigendi communicationem titulorum et documentorum de re.

ART. 4. Intra annum a promulgatione huius legis, bona omnia mobilia et immobilia cum suis scriptis, transferuntur ad associationes constituendas pro exercitio cultus, de quibus in art. 18 et seqq.

ART. 5. Bona provenientia a Statu et quae non fuerint onerata aliquo pio scopo post legem diei XVIII Germinalis anno X, (idest die XVIII mens. Aprilis MDCCCII, per quam promulgatum fuit Concordatum), redibunt ad Statum.

(Vidimus supra interpretantes art. 12 concordati, per legem latam a constituyente anno MDCCC, bona omnia Ecclesiae fuisse attributa nationi, idest usurpata. Napoleon per concordatum aliquid restituerat art. 12, et aliquid compensaverat art. 14, per stipendia assignata ministris Ecclesiae; item per art. organicum 72.

Lex hodierna abolet art. 2 stipendia, et rursus sibi tribuit bona a Napoleone restituta, idest resuscitat usurpationes Assembleae Constituentis. Remanent proinde favore Ecclesiae tantum bona acquisita post Concordatum).

ART. 6. Sed ad associationes constituendae pro cultu quibus bona haec residua tribuentur, tenentur satisfacere debita gravantia entia ecclesiastica nunc recognita.

Status, provinciae et municipia respondebunt tantum de debitis regulariter contractis et gravantibus aedificia, quorum habent proprietatem quando eorundem possessionem recuperabunt.

ART. 7. Bona mobilia vel immobilia Ecclesiae, gravata aliquo pio onere diverso a cultu, ab administratoribus entium ecclesiasticorum debebunt tradi entibus publicis vel publicae utilitatis, analogis. Donatores tamen vel ipeorum heredes in linea directa, poterunt ea sibi

vindicare intra sex menses a decreto attributionis entibus praedictis.

ART. 8. Si in his attributionibus, administratores entium ecclesiasticorum fuerint negligentes, supplebit publica auctoritas.

Si exsurgat contentio inter plures ad associationes eiusdem cultus, indicabit Consilium Status.

ART. 9. Deficiente qualibet ad associatione, bona tradentur institutionibus beneficentiae publicae, vel aliis ad associationibus analogis, pro casuum diversitate.

ART. 10. Aerarium publicum nihil percipiet in his casibus.

ART. 11. Ministri cultuum annorum sexaginta completorum, qui saltem a 30 annis inservierint stipendiati a Statu, habebunt pensionem vita durante, trium partium stipendii actualis supra quatuor.

Qui excesserint annum 45 aetatis et saltem 20 servitii ut supra, habebunt pensionem vita durante pro dimidio stipendii actualis.

In utroque casu non poterunt pensiones excedere libellas 1500 (etiam pro episcopis), neque cumulari cum aliis pensionibus vel stipendiis.

Articulus contemplet etiam pensiones viduarum et orphanorum, quia praeter catholicam Ecclesiam, Gallia recognoscebat quoque confessionem protestanticam calvinisticam et anglicanam, nec non synagogam.

Ceteri ministri cultus actu stipendiati, pro primo anno habebunt integrum stipendium; secundo anno duas tertias partes; tertio anno dimidium; quarto anno tertiam partem; postea nihil.

Tamen in municipiis infra 1000 cives, quatuor periodi supradictae duplicabuntur pro ministris qui pergent ministrare in officiis suis.

Easdem pensiones poterunt provinciae et municipia eis elargiri, qui a se stipendiati sunt.

TIT. III. — DE AEDIFICIIS CULTUS.

ART. 12. Expresse statuit aedificia restituta vi Concordati, vel articulorum organicorum, servitio cultus vel habitationi ministrorum cultus, cum suis dependentiis et obiectis mobilibus (illius temporis), perseverare in dominio respective Status, provinciarum et municipiorum.

ART. 13. Aedificia inservientia cultui publico cum suis mobilibus, relinquuntur gratis usui ad associationum cultus formandarum; auferentur tamen pluribus in casibus specificatis, ut si per sex menses cesset celebratio cultus, vel non satisfiat debitis de quibus in art. 6, vel non observentur praescriptiones de monumentis publicis, vel intra biennium ab aliqua ad associatione cultus non reclamantur, etc. Ad associationes cultus tenentur omnia onera sustinere et etiam aedificia reparare.

ART. 14. Aedificia pro habitatione episcoporum conceduntur adhuc gratis pro duobus annis; habitationes pro parochis, et Seminaria atque aedificia facultatum theologicarum protestantium, pro quinque annis.

ART. 15. Analogae dispositiones pro Sabaudia et Comitatu Nicaeae.

ART. 16. Praescribitur descriptio mobilium et immobilium quae ratione artis vel historiae sub vinculo et tutela legis collocanda sunt.

Fiet etiam inventarium archiviorum et bibliothecarum episcopatum, parochiarum et Seminariorum, et Statui restituentur quae ad eum pertinere innotescet.

ART. 17. Immobilia vinculo et tutelae supradictae subiecta (monumenta nationalia), sunt inalienabilia absque formalitatibus specialibus, quae praescribuntur etiam pro reparationibus; poenae in contrafacientes a 10 ad 1000 libellas seu « francos » et carceris a sex diebus ad tres menses.

TIT. IV. — DE ADSOCIATIONIBUS
PRO EXERCITIO CULTUS.

ART. 18. Poterunt efformari ad associationes pro exercitio cultus; praeter dispositiones legis diei primae mens. Iulii MDCCCII, debebunt observari quae habentur in sequentibus articulis.

ART. 19. In municipiis quae non superant incolas 1000 debent constare saltem personis septem; a 1000 ad 20.000 saltem 15 personis; in reliquis saltem 25. Hae personae debent esse maiores aetate, et domicilium habentes, vel residentes in sua cuiusque circumscriptione religiosa.

Quisque poterit semper derelinquere suam ad associationem, dummodo solvat quotas maturatas et insuper quotam currentis anni; non admittitur contraria conventio.

ART. 20. Hae ad associationes possunt constituere *unionem* inter plures, servatis servandis quae lex specificat.

ART. 21. Ad associationes et ipsarum *uniones* condunt suum inventarium; redditus et expensas signant, et singulis annis de iis rationes reddunt officialibus civilibus ad id destinatis.

ART. 22. Si redditus abundant, possunt reservare pro futuro, non tamen ultra determinatam summam, idest usque ad triplum si ultimis quinque annis in media erogaverint plusquam 5000 francorum; usque ad sextuplum si minus.

Poterunt et alias summas pecuniae reservare pro constructione, reparatione et ornatu immobilium, vel mobilium ad usum ad associationum vel unionum.

ART. 23. Sequuntur mulctae et aliae poenae in contravenientes a 16 libellis ad 200, etc.

ART. 24. Aedificia cultui destinata, si pertineant ad Statum, provincias vel municipia, sunt exempta a tributis. Reliqua subiiciuntur.

Item aedificia quae inserviunt habitationi ministrorum, subiiciuntur tributis, etiamsi pertineant ad Statum.

TIT. V. — POLITIA CULTUUM.

ART. 25. Conventus pro celebratione cultus sunt publici, et subiiciuntur vigilantiae auctoritatum civilium. His danda est praecedens communicatio; sed pro conventibus consuetis, sufficit unica declaratio annualis.

ART. 26. In his aedificiis interdicuntur conventus politici.

ART. 27. Processiones et caeremoniae extra haec aedificia, subiiciuntur legibus praeeistentibus. Sonitus campanarum subiicitur auctoritati municipali, vel praefecti in gradu appel-

cantato, quem Spiritus Samara, Graecus musicae scriptor, condiderat, coram regali filio Lacedaemonio duce, qui praeerat, adstante Georgio rege feriae initae.

E cursus et discobolorum certamine Americanis victoria cessit; ex athleticis ludis Elliot Anglus victor discessit, qui pulcherrima sane forma, ut antiquissimi Graeci athletae, visus est; gymnici ex ludis Germanorum victoria fuit; ex natantibus autem Austriae quidam civis aemulos superavit. Dania et Borussia Schumanio Elliottio Anglo luctae victoriam contenderunt: Schumanus vicit. Galli vero et Itali, gladiomachia singularibus pugnis ceteris omnibus, atque birotarum cursu praestitere.

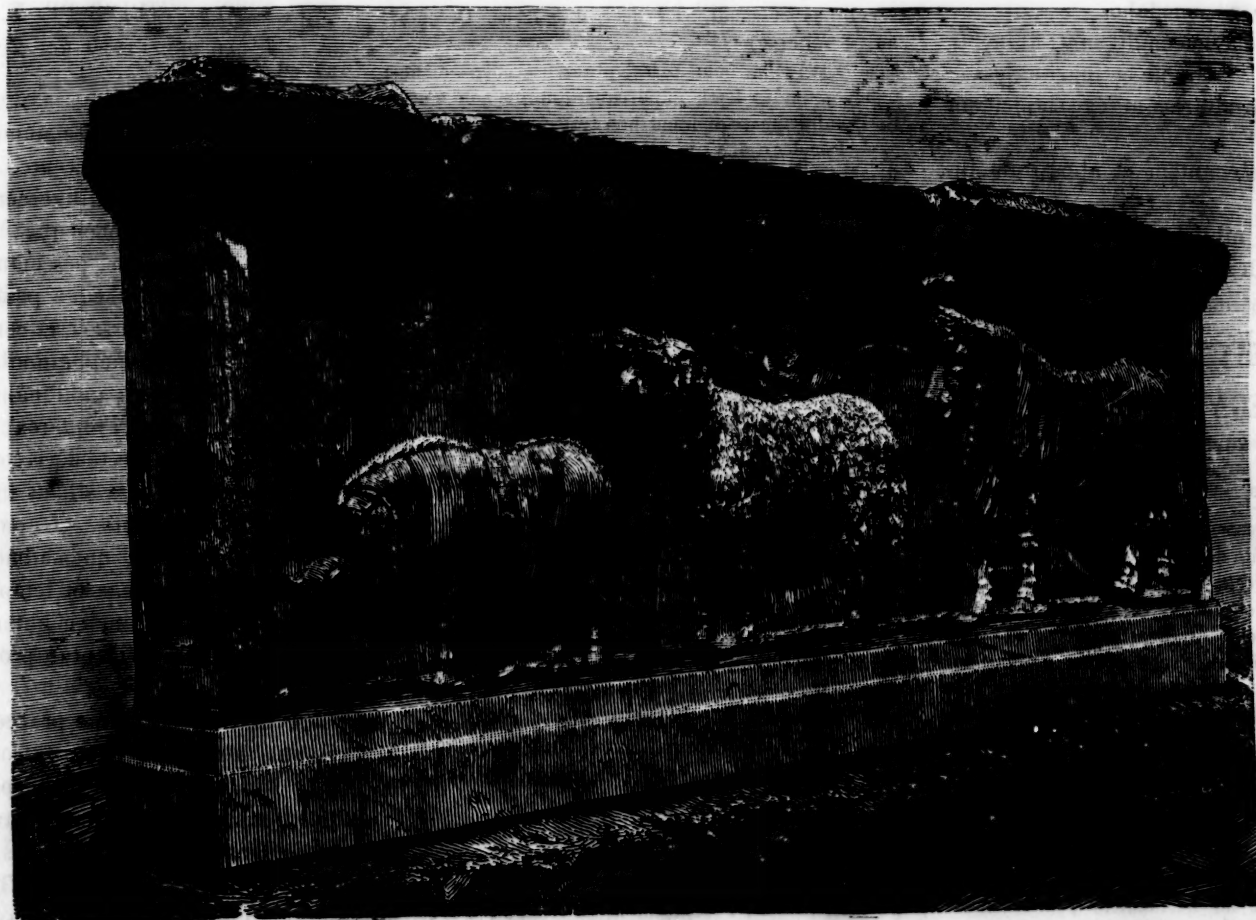
tatus et lintrarum cursus, manuballistarumque experimenta; in quibus peritissimi iuvenes pacifice inter sese contendunt.

SOLITAUROLIA.

EFFOSSIONES in Romano Foro in dies feliciter productae a circumstantibus monumentis separarunt septum illud Traiani, cuius ad tegumentum pertinebant lapides ingentes marmoreae, hinc Augusti ipsius liberalem animum in pueros, quos alimentares vocavit; hinc victimas arae destinatas taurum, arietem, verrem prae-

vetaurilia, quod viderent tres revera hostias, suem, ovem, taurum in eo sacrificio mactari.

Quidquid fuerit, hoc sacrificium usurpabatur in lustrationibus agrorum, populi, exercitus et huiusmodi; duplicis generis erat, ut ex Numae lege apud Festum in *Opima*: « Solitaurilia utra voluerit, caedito ». Alia enim vocabantur maiora, in quibus semper hostiae maiores – h. e. adultae et perfectae aetatis –; alia minora, in quibus adhuc lactentes immolabantur; hinc *suovetaurilia lactentia* vocata sunt haec minora a Catone (*R. R.*, 141).

Tabula marmorea ex septo Traiani solitaurilia exhibens.

Cursus autem certamine, postrema die Marathonio ab oppido inito, Lonysins, graecus agricola, primus ad Athenarum stadium apparuit, quem rex ipse in communi laetitia amplexatus est: victoriam columbi repente avolantes undique nuntiarunt.

Hoc vero anno, hebdomada post Pascham, dum scribimus, Olympici ludi iterantur, singulis semper quadrienniis renovandi, omnium humanarum gentium concursu.

Rei Lacedaemonius dux iterum praeest, et lege cantum eius de iuribus est circa ludos. Adest rex Anglorum eiusque regalis uxor, anglicaque classis Pyraeum portum tenet.

Erunt et cursus et saltus et discobolorum contentiones, luctaeque, gymnicique et athletici ludi, itineris certamina et pedibus, et birotis, et equis, singularesque gladiis pugnae, na-

seferentes, prouti in exemplari, lectorum oculis hodie in commentario nostro subiecto.

Hostiarum harum immolatio *solitaurilia*, prouti constat, appellabatur, ex eo fortasse quod eae omne solidi integrique essent corporis; a *sollus* vel *solus* quod Osce totum et solidum significat. Quidam vero dixerunt omnium trium vocabula confusa, suis, ovis, tauri, effecisse ut uno modo appellarentur universae. Haec ex Festo, cuius postrema verba occasionem dederunt suspicandi ipsam vocem *solitaurilia* corruptam esse et *suovetaurilia* vel – quod saepius legitur – *suovetaurilia* rectum esse, ut habetur apud Catonem (*Re rust.* 141), Varronem (2 *R. R.* 1 *ante med.*), Livium (1, 44 et 8. 10 *extr.*) et Tacitum (6 *Ann.* 37 et 4, *Hist.* 53). Non desunt tamen qui contra sentiunt; nempe *solitaurilia* veram esse appellationem: quae quia vulgo inrudito minus nota esset, mutatam esse in *suovetaurilia*, quod viderent tres revera hostias, suem, ovem, taurum in eo sacrificio mactari.

COLLOQUIA LATINA

Ludus lapidum orbiculorum ad metas⁽¹⁾.

BASILIVS. — Quid hic sessitamus et marcemus otio? Quin aggredimur ad ludendum?

CAROLVS. — Id ipsum in pectore volutabam meo, quomodo hunc diem ludis iocisque conderemus, et mirabar te quiescere tamdiu potuisse, qui lusorum *alpha* sis, nec umquam aequae beatus tibi videre nisi quum ludo das operam.

DANIEL. — Ludamus igitur.

EUSEBIUS. — Quem vero ludum? Nam ad victoriam non parum apud me interest; neque enim trecentis in generibus exercitatum me possum affirmare.

(1) Ex opere IACOBI PONTANI cui titulus *Progymnasmatum latinis* (Monachii, MDCCX). — Passim retractavit L. F.

MENSE MAIO....

Cum ver floricomis nitidum caput extulit
[arvis,
Et nemora incipiunt umbras densare, novaeque
Spem rura ostentant late viridantia frugis;
Equis non vanae fumum fastidiat urbis,
Camporumque optet laetos habitare recessus?
O qui me sistat qua frondens Algidus exstat,
Aut qua frigidulas iucundum porrigit umbras
Tibur, riparumque toros lymphasque sonantes?
Hinc libeat silvas inter reptare salubres,
Et rupes spectare altis, et visere saltus,
Prata, lacus liquidos, labentia flumina, fontes
Ingenuos, saxa et molli circumlita musco.
Interea vernos puerorum turba per agros
Discurrit passim flores studiosa legendi:
Dumque opere in medio fervet, sua carmina
[cantat.

Qui gestit pede libero
Festo ludere cum ioco,
Huc huc oculus advolet,
Qua late viridans humus
Dulci spirat odore.
Ohe quid mage ludicrum,
Quam per prata recentia,
Aureo sol ubi candidum
Profert oceano diem,
Castos ducere lusus!
Nemo cesset iners; levi
Flores pollice carpente.
Pulcro vere benignius
Molles fundit opes solum:
Laxos linteoli sinus
Implere et calathos iuvet
Pulcro munere veris.
Nemo cesset iners; levi
Flores pollice carpente.
Heu heu flamine ventulus
Mi flores male disiciit;
Aurae ludibrium volant
Huc illuc, velut arca
Prensus culmus inani.

Quin scita potius manu
Serta inteximus? enitens
Qui sertum bene finxerit,
Mercedem meritam auferet,
Cingens tempora serito.
Nemo cesset iners; levi
Flores pollice carpente.

Huc o ferte aditum, vago
Qua rivus pede perstrepat;
Florum hic copia largior,
Hic et roscida plurimo
Ridet terra colore.

Parvae ut floribus obsitum
Occulant violae caput!
Nondum at puniceae rosae,
Hem ne tangite, vividos
Curant pandere honores!
Nemo cesset iners; levi
Flores pollice carpente.

Gratum cingite amaracum.
Quid prae adspicitis? niger
Grillus scilicet exsilit,
Qui vernantia personat
Longo gramina cantu.
Nemo cesset iners; levi
Flores pollice carpente.

Ille ut mobilibus, viden?
Ramis caespes inhorruit!
Festinate fugam citi:
Tergum lividus uvida
Serpens delitet herba.
Festinate: satis levi
Flores pollice carpsimus.

Sic agmen puerile canit, vocesque remittit
Rupe sub adversa captatrix carminis echo (1).

H. N.

(1) Confer suavissimum carmen italicum Ugolini di Azzo
Le raccogliatrici dei fiori, apud Perticari Dif. di Dante, c. 27.

EX BATAVIA

De certamine poetico Hoeufftiano.

A. d. iv Id. Mart. in consessu Ordinis litterarii
iudices de XV carminibus sibi missis hunc in
modum rettulerunt:

Carmen contra bellum ab ipso auctore e cer-
tamine retractum est. De eo quod inscribitur
Meditatio, propter philosophematam, quae con-
tinet, obscuritatem inextricabilem, itemque de
Carolo Boromaeo seminariarum institutore,
propter pessimam qua exarata erat scripturam,
iustum iudicium ferri non potuit.

E reliquis carminibus octo quidem sermonis
ac metri laudibus plerumque sese satis com-
mendabant, sed displicebant rerum inventionem

valde ieiuna aut tractatione nimis proluxa et
otiosa. Ordine dignitatis horum tituli hi sunt:
Laus Argi, Museum aviarium, De unionum
piscatione, Lacrimae rerum, De bello Russoia-
ponico, Deliciae ruris, Inter aquam et ignem,
seu de clade urbis Topecae, In calamitate salus.

Restant optima quatuor: Licinus tonsor, Hi-
rundo Alsatina, Agape, Ludimagister invita
Minerva. Ex his igitur praemio ornatum est
Licinus tonsor, cuius schedula aperta auctorem
prodidit Aloisium Galante ex urbe Vercellis.
Reliqua in lucem prodibunt impetrata scripto-
rum venia, quam dedit iam poeta Hirundinis
Franciscus Xaverius Reuss ex urbe Roma.

Ad novum certamen cives et peregrini invi-
tantur his legibus, ut carmina latina non ex
alio sermone versa nec prius edita argumen-

tive privati nec quinquaginta versibus breviora
nitide et ignota iudicibus manu scripta, sumptu
suo ante Kal. Ianuarias proximi anni M DCCC VII
mittant ad Hermannum Thomam Karsten, Or-
dinis litterarii Academiae Ab-actis, munita
sententia, item inscribenda schedulae obsigna-
tae, quae nomen et domicilium poetae indi-
cabit. Ceterum iudicibus gratum erit, si poetae
in transcribendo portabile prelum Britannicum
(typewriter) abhibere velint.

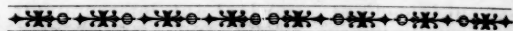
Praemium victoris erit nummus aureus qua-
dringentorum florenorum. Carmen praemio or-
natum sumptibus ex legato faciendis typis de-
scribetur eique subiungentur alia laude ornata,
quando schedulae aperiendae venia dabitur.

Exitus certaminis in consessu Ordinis mense
Martio pronuntiabitur, quo facto schedulae car-
minibus non probatis additae Vulcano tra-
dentur.

Amstelodami, a. d. xi Kal. April. MCMVI.

H. KERN

Ordinis Praeside.

OLYMPICI LUDI.

OLYMPICOS ludos Herculem primum invenisse
ferunt; quod quidem satis declarat, quan-
tum fuerit veterum studium, ut civium vale-
tudo et vires augerentur; nec modo ut prae-
validi milites haberentur, sed ut egregia quoque
forma homines niterent, simul vero et virtute
civili pariter et bellica animi firmarentur.

Olympia planities est, in Elide, ad Alphei
fluminis undas, prope Iovis templum, ubi si-
mulacrum Phydium asservabatur. Eos autem
ad ludos Graecia omnis concurrebat, tanquam
ad communes gentis ferias, ex Asia, ex Africa,
ex insulis Aegaei maris, ex Bysantinis litoribus,
ex Magna Graecia et Sicilia. Quamobrem non
mirum est Olympiades ad tempus computandum
adhibitas fuisse, quae singulis quadrienniis re-
deuntibus celebrabantur. Victorum tunc no-
mina, ut consulum in Capitolinis fastis, in re-
gestis describebantur: quorum Coroeus primus
fuit.

Per duodecim fere saecula, ad quartum usque
post Christum aevum, Olympici ludi constanti
vice celebrati sunt, donec Helladis fatibus deci-
dentibus et ipsi tandem evanuerunt.

Verum tot post servitutis saecula, quum re-
stituta tandem Graecorum est fortuna, olympicis
quoque ludis restituendis manus admotae sunt.

Nam anno M DCCCXIV Lutetiae athleticus, ut
vocaverunt, coetus coivit, cui Concelinus dynasta
praefuit. Rogante autem Petro de Coubestinio,
decretum tunc est, ut Olympici ludi restitue-
rentur, Bikelasio vero Graeco legato intra saeculi
gentis vetustissima vindicante, ut primi in
Graecia renovarentur. Quam ob rem Herodis
Alluci stadium ad Athenarum moenia electum,
quod etsi a saeculis dirutum, ingenti pecunia
Graecus quidam ditissimus Averofius, Alexan-
driae natus, suo aere restituit. Quingentis cen-
tenis millibus libellarum marmorei gradus re-
fecti sunt, stadiique candida frons Graeco coram
sole iterum resplenduit: tunc sexaginta ferme
spectantium millia ludis adstiterunt, qui initii
sunt Idibus April. anno M DCCCXCVI. Hymno

cantato,
scriptor,
daemoni
rege fer
E enri
canis vi
Anglus
forma,
est; gyn
fuit; ex
aemulos
manio E
derunt:
gladiom
bus, atq

Cursu
rathoni
agricola
ruit, qu
plexatu
lantes
Hoc
dum ser
semper
narum
Bei
et lege
ludos.
uxor,
tenet.
Erun
content
ludi, it
et equ

V. Atque is ad Testamentum vetus quod attinet, fructum capiens ex iis rebus, quas recentiorum investigatio protulerit, seriem actarum rerum, quasque hebraeus populus cum aliis Orientalibus rationes habuit, edisseret; legem Moysi summam exponet; potiora vaticinia explanabit.

VI. Praesertim curabit, ut in alumni intelligentiam et studium Psalmorum, quos divino officio quotidie recitaturi sunt, excitet: nonnullosque Psalmos exempli causa interpretando, monstrabit, quemadmodum ipsi alumni snapte industria reliquos interpretentur.

VII. Quod vero ad novum Testamentum, presse dilucideque docebit, quatuor Evangelia quas habeant singula proprias tamquam notas, et quomodo authentica esse ostendantur: item totius evangelicae historiae complexionem, ac doctrinam in epistolis ceterisque Libris comprehensam exponet.

VIII. Singularem quandam curam adhibebit in iis illustrandis utriusque Testamenti locis, qui ad fidem moresque christianos pertinent.

IX. Illud semper, maxime vero in novi Testamenti expositione meminerit, suis se praeceptis conformare eos, qui postea voce et exemplo vitae erudire ad sempiternam salutem populum debeant. Igitur inter docendum comonefacere discipulos studebit, quae sit optima via Evangelii praedicandi: eosque ex occasione ad exequenda diligenter Christi Domini et Apostolorum praescripta alliciet.

X. Alumni, qui meliorem de se spem facient, hebraeo sermone et graeco biblico, atque etiam, quoad eius fieri possit, aliqua alia lingua semitica, ut syriaca aut araba, erunt excolendi. « Sacrae Scripturae magistris necesse » est atque theologos addecet, eas linguas cognitas habere, quibus libri canonici sunt primitus ab agiographis exarati, eademque optimum factum erit si colant alumni Ecclesiae, qui praesertim ad academicos theologiae gradus aspirant. Atque etiam curandum, ut omnibus in Academiis de ceteris item antiquis linguis, maxime semiticis, sint magisteria ». (Litt. Encycl. *Providentissimus*).

XI. In Seminariis, quae iure gaudent academicos theologiae gradus conferendi, augeri praelectionum de Sacra Scriptura numerum; altiusque propterea generales specialesque pertractari quaestiones, ac biblicae vel archaeologiae, vel geographiae, vel chronologiae, vel theologiae, itemque historiae exegesis plus temporis studiique tribui oportebit.

XII. Peculiaris diligentia in id insumenda erit, ut secundum leges a Commissione Biblica editas, delecti alumni ad academicos Sacrae Scripturae gradus comparentur: quod quidem ad idoneos divinarum Litterarum magistros Seminariis quaerendos non parum valebit.

XIII. Doctor Sacrae Scripturae tradendae sanctum habebit, nunquam a communi doctrina ac Traditione Ecclesiae vel minimum discedere utique vera scientiae huius incrementa, quaecumque recentiorum sollertia peperit, in rem suam convertet, sed temeraria novatorum commenta negliget: idem eas duntaxat quaestiones tractandas suscipiet, quarum tractatio ad intelligentiam et defensionem Scripturam con-

ducat: denique rationem magisterii sui ad eas normas dirigit, prudentiae plenas, quae Litteris Encyclicis *Providentissimus* continentur.

XIV. Alumni autem quod scholae praelectionibus ad hanc assequendam disciplinam deerit, privato labore suppleant oportet. Quum enim particulatim omnem enarrare Scripturam magister prae angustis temporis non possit, privatim ipsi, certo ad hanc rem constituto spatio in dies singulos, veteris novique Testamenti attentam lectionem continuabunt; in quo optimum factum erit, breve aliquod adhiberi commentarium, quod opportune obscuriores locos illustret, difficiliore explicet.

XV. Alumni in disciplina biblica, ut in ceteris theologiae, quantum nimirum e scholae praelectionibus profecerint, periculum subeant, antequam ex una in aliam classem promoveri et sacris ordinibus initiari possint.

XVI. Omnibus in Academiis quisque candidatus ad academicos theologiae gradus, quibusdam de Scriptura quaestionibus, ad introductionem historicam et criticam, itemque ad exegesis pertinentibus, respondebit; atque experimento probabit, satis se interpretationis gnarum ac hebraei sermonis graecique biblici scientem.

XVII. Hortandi erunt divinarum Litterarum studiosi, ut praeter interpretes, bonos lectitantes auctores, qui de rebus cum hac disciplina coniunctis tractant; ut de historia utriusque Testamenti, de vita Christi Domini, de Apostolorum, de itineribus et peregrinationibus Palaestinensibus: ex quibus facile locorum morumque biblicorum notitiam imbibent.

XVIII. Huius rei gratia, dabitur pro facultatibus opera, ut modica conficiatur in quoque Seminario bibliotheca, ubi volumina id genus alumni in promptu sint.

Haec volumus et iubemus, contrariis quibusvis non obstantibus.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die XXVII Martii anno MDCCC VI, Pontificatus Nostri tertio.

DIARIUM VATICANUM.

(Die XXI mens. Martii - d. XX mens. Apr. MDCCC VI).

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos Ansistites aliosque viros, qui sui cuiusque muneris gratia Pontificem de more adiverunt, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Legati omnes apud Apostolicam Sedem omnia offerentes ob diem Sanctissimi nominalem; excelsus vir Thun de Hoenstein, Comes, Magister Maximus Ordinis Hierosolymitanorum Melitensium; Coronini Cronberg, Comes, Austro-Hungaricae legationis consiliarius; Iulius de Wagner, Comes, Monacensis Principatus administer; nautarum manus ex Anglica classi Neapolim appulsa; Marius Chisius, Princeps urbanus eiusque familia; excelsus vir Georgius Sazonow, novus Russici Imperii administer apud Apostolicam Sedem; Ioannes Albertus de Meklembourg-Schwerin Dux eiusque uxor Elisabeth de Saxe-Weimar-Eisenach; De Ratibor Dux; Wetter, Comes, publici Austrorum coetus legibus ferendis praeses.

Pontificiae electiones.

Rmus v. Carolus Locatelli, Mediolanensis, in collegium Protonotariorum Apostolicorum ad instar participantium adscribitur.

— Rmus v. Antonius Limonta, Mediolanensis et ipse, inter antistites domus Pont. refertur.

— Excelsus vir Iosephus Fiorenza, archiepiscopus Claudianopolit., inter iudices S. Congregationis Episcoporum et Regularium adnumeratur.

Vita functi viri clariores.

Die xxx mens. Martii Firmi in urbe, apoplexi correptus, Robertus Papiri, illius Metropolitanae archiepiscopus, in oppido Montefortino n. d. XXI mens. Martii an. MDCCC XXXVII.

— Die XIII mens. Aprilis, Balneoregii, Eutitius Parsi, illius dioecesis episcopus, Centumcellis n. d. XXVIII mens. Oct. an. MDCCC XLV.

— Die XIV, Patavii, diutino morbo absumptus, eius vir Iosephus Callegari, Venetiis ortus d. IV mens. Novembris an. MDCCC XLI, episcopus Tarvisinus creatus d. XXVIII mens. Februarii an. MDCCC LXXX, ad dioecesim Patavinam translatus d. XXV mens. Septembr. an. MDCCC LXXXII, in Sacrum Senatum cooptatus d. IX mens. Novembr. an. MDCCC III tit. S. Mariae in Cosmedin; vir scientia et pietate insignis.

— Die XVIII, Romae, Lodovicus Martin, Praepositus Generalis Societatis Iesu.

Varia.

Die XXVII mens. Martii in Palatio Vaticano Congregatio « praeparatoria » habetur ad disceptandum de virtutibus « in gradu heroico » V. S. D. Ianuarii Mariae Sarnelli e Congregazione SSmi Redemptoris.

— Die XV mens. Aprilis, ob festum Dominicae Resurrectionis, Pontifex in Xystino sacello sacra litat, adstantibus pluribus fidelibus, advenis praecipue et peregrinis.

ANNALES.

Mauritani coetus finis.

Coetus de Mauritanis negotiis componendis Algecirana in urbe coactus tandem aliquando optima pactionum concordia suos labores perfecit. Ita plena periculi res atque acerrimi odii bellorumque fons metuenda in novum pacis firmamentum conversa est. Ad rem non parum contulerunt studium Galli praesertim Germanique legati, quos penes arbitrium pacis aut belli: agebatur enim non tam de componenda utriusque gentis utilitate, quam de moderanda potius veteri aemulatione et inimicitia, quibus iamdiu populi illi flagrabant. Hoc itaque foedere, non modo dubia circa Europaeorum gentium incertam quietem evanuerit, verum etiam Mauritanorum imperii utilitati atque bono optime est consultum. Quisquis enim hac ex die inopinatus supervenerit eventus sive ex barbarorum incursionibus, sive ex religiosa, qua illi flagrant, invidia, omnia delegati nostrarum gentium arbitri sua sententia diiudicabunt atque component. Maximum vero inter Gallos Germanosque restituae amicitiae meritum lucrati sunt Italus legatus atque Americanus, itemque Austrorum Russorumque legati alteri, qui ad rem optime adlaborarunt.

Russica negotia.

De Russicis seditionibus, Sebastopolitana in urbe multa falso vulgata sunt. Aiebant enim ob Schmidt, alterius a centurione viri, mortem militari manu perfectam ob perduellionis crimen Potemkin in navigio ab eo admisum, gravissimum populare bellum per urbis vias exarsisse. Verumtamen nihil huiusmodi populares illi tribuni ausi sunt tentare. Quam ob rem de popularibus legatis ad legislativa imperii comitia, Duma quae vocant, eligendis

- B. — Nucis ludamus, si vultis.
 C. — Immo pila. Quid ait Daniel?
 D. — Neutro; sed par impar, idque aut acieulis aut globulis.
 E. — Si me audiat, optimam formam repperi.
 D. — Nempe tibi optimam.
 E. — Et vobis, si perite luseritis.
 B. — Dic, sodes.
 E. — Iactus lapidum ad conum, seu metam, mihi ante omnes probatur.
 C. — Qua de causa?
 E. — Usitatissimus est candidatis litterarum: exerceat corpus et casui non est tam subiectus quam alii; nam artificio quodam contorquendus et emittendus est lapis, si vincere gestias: casus vel numquam, vel perraro te adiuvabit.
 B. — Fiat. Petamus scopum iaciendis lapidibus. Vos pro se quisque lapides diligite: ego hunc mihi rotundando accomodabo.
 D. — Lapidem quidem heic multi sunt; at inepti, at nimis asperi, at magni et inaequales.
 B. — Quin tu me imitaris, ut ego lapicidam palestre imitor?
 C. — Hui! quam elegantem et appositum invenit!
 E. — Invidet tibi; nihilo minus quod tu a lapide, id ego a dextra mea sumam.

(Ad proximum numerum).

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE.

Ex Congregatione Sacri Consistorii:

Marianensis et Goyassensis dioecese in Brasiliensi Republica novi fines ita designantur: Montes continui, vulgo *Serra da Marcella*, ut nunc, et *Serra da Canastra*, per iugum quod vocant *Espigão-Mestre* unam ab altera duas dioeceses dividunt usque ad fluvium, quem *Rio Grande* dicunt. Prope tamen pagum, cui nomen *Santo João Baptista da Canastra*, linea, quam praedicti montes describunt, in Orientem parumper deflectitur per fluvios, quorum unum *Samburá* et alterum a S. Antonio appellant, ita ut pagus ille, qui nunc partim Mariannensi, partim Goyassensi subditur dioecesi, in posterum una cum territorio fluminibus *Samburá* et S. Antonio comprehenso totus ad solam pertineat Goyassensem dioecesim, cui pariter subiectae erunt regiones omnes, quae ad occidentem praedictorum montium *Serra da Marcella* et *Serra da Canastra* vergunt, dum Mariannensi Episcopali Ecclesiae addictae remanebunt reliquae omnes, quae orientem versus existunt. Ceteris in partibus Mariannensis et Goyassensis dioecesium fines iidem erunt ac nunc sunt. (Ex decr. d. x mens. Ian. an. MDCCCIV).

Ex Congregatione Indicis.

Damnatur, proscribuntur atque in Indicem librorum prohibitorum referri mandantur quae sequuntur opera:

PAUL VIOLLET. — *L'infalibilité du Pape et le Sylabus*. Etude historique et théologique. (Besançon — Paris, 1904).

L. LABERTHONNIÈRE. — *Essais de philosophie religieuse* (Paris, s. d.).

— *Le Réalisme chrétien et l'Idéalisme grec*. (Paris, s. d.).

ANTONIO FOGAZZARO. — *Il Santo*. Romanzo. (Milano, 1906). — (Ex decr. d. v mens. Aprilis MDCCCVI).

Ex Congregatione Sacrorum Rituum, Indulgentiarum et Sacrarum Reliquiarum:

Fideles, absolutione in articulo mortis in lingua vernacula peracta, sicuti modo pluries fit, indulgentias lucrari nequeunt, quia haec benedictio est precatio strictu sensu liturgica. (Ex decr. d. III mens. Iulii MDCCCIV).

— Nonnulli in locis in Missis de Requie post elevationem loco *Benedictus*, Litaniae uti ex Rituali Romano in ordine commendationis animae, vel Lauretanae canuntur, et huiusmodi Missae fiunt lectae. Insuper in Missis cantatis de die, intonato *Credo* sacerdos prosequitur Missam ut lectam usque ad Praefationem. Hi abusus omnino eliminandi sunt. (Indidem).

— Sacerdos in lingua vernacula Officium divinum Breviarii Romani, ex. gr. Nativitatis Domini, defunctorum, etc. cum populo peragens, vel Litanias Sanctorum in Processionibus Rogationum eadem lingua persolvens, tenetur has partes Breviarii Romani in lingua latina iterum recitare; nam qui ad recitationem divini Officii et cuiusque partis Breviarii Romani sunt obligati, tantum in lingua latina haec recitare debent; alias non satisfaciunt obligationi. (Indidem).

— Festa de praecepto illa sunt, in quibus, praeter obligationem a parocho adimplendam, adest quoque altera et quidem duplex obligatio parochianis imposita, nempe tum Missam audiendi, tum ab operibus servilibus cessandi. (Ex decr. d. I mens. Decembr. an. MDCCCIV) (1).

— Exsequiae cum Missa, praesente corpore, fieri non possunt in festis suppressis, quorum sollemnitas in Dominicam sequentem non transfertur. (Indidem).

— Per decr. d. VI mens. Decembr. MDCCCIV confirmatur cultus ab immemorabili tempore praestitus Placido Martyri et Sigisberto Abbati, Monasterii Desertinen. conditoribus, Beatis et Sanctis nuncupatis.

— Per decr. *Divionen.* d. x mens. Decembr. an. MDCCCIV declaratur ita constare de virtutibus Ven. S. D. Margaritae a SSmo Sacramento, Monialis Professae Ordinis Carmelitarum Excalceatarum, in gradu heroico, in casu et ad effectum de quo agitur, ut procedi possit ad ulteriora, id est ad quatuor miraculorum discussionem.

— Eadem die per decr. *Namurcen.* promulgatur constare de tribus miraculis propositis ad Beatificationem Ven. S. D. Iuliae Billiat, Institutricis Congregationis Sororum B. M. Virginis.

— Eadem die per decr. *Tunquinen.* edicitur tuto procedi posse ad Beatificationem seu declarationem Martyrii VV. SS. Dei Ordinis Praedicatorum Francisci Gil De Federich, Matthaei Alonzo Leziniana, Hyacinthi Castaneda, Vincentii Liem a Pace, Sacerdotum Missionariorum; itemque Hieronymi Hermosilla, Valentini Berrio-Ochoa, Episcoporum et Vicariorum Apostolicorum, Petri Almato, Sacerdotis Missionarii, et Ven. Servi Dei Iosephi Khang, indigenae.

— Eadem die per decr. *Parisien. et Bellocacen.* declaratur tuto procedi posse ad Beatificationem seu declarationem Martyrii VV. SS. Dei Theresiae a S. Augustino, Mariae Franciscae a S. Aloisio, Mariae a Iesu Crucifixo, Mariae a Resurrectione, Euphrasiae ab Immaculata Conceptione, Gabriellae Henricae a Iesu, Theresiae a SSmo Corde Mariae, Mariae Gabriellae a S. Ignatio, Iuliae Aloisiae a Iesu, Mariae Henricae a Providentia, Mariae a Sancto Spiritu, Mariae a S. Martha, Stephaniae Ioannae a S. Francisco Xaverio, Constantiae Meunier et germanarum sororum Catharinae et Theresiae Soiron, Monialium e Coenobio Compendiensi Ordinis Carmelitarum Excalceatarum.

— Qui nomen dedit pluribus Confraternitatibus, quae gaudent indulto lucrandi indulgentias, quas Stationales appellant, eas lucrari minime valent tot vicibus, quot sunt sodalitates, quibus est adscriptus. (Ex decr. d. XIII mens. Septembr. an. MDCCCIV).

— Quando conceditur plenaria indulgentia pro festo alicuius Sancti, lucranda a christifidelibus in omnibus ecclesiis alicuius Ordinis vel dioeceseos, haec indulgentia acquiri potest tot vicibus, quot visitentur ecclesiae eiusdem Ordinis vel dioeceseos, id est una

(1) Hoc et sequens responsum datum est ad explananda dubia et controversias circa verba S. R. C. in decret. *Parentin. et Polen.* d. 8 Ianuarii 1904 rescribente: dies quibus prohibentur exsequiae pro defuncto, quum effertur corpus, esse omnia festa quae uti primaria sub ritu duplici I classis et quidem de praecepto celebrantur; et si non sint de praecepto, illae Dominicae ad quas praefatorum festorum sollemnitas transfertur.

vice tantum, sed in singulis Ecclesiis eiusdem Ordinis seu dioeceseos. (Indidem).

— Quando ad indulgentias lucrandas praescribitur visitatio ecclesiae parochialis, haec debet esse ecclesia parochialis propria illius qui vult indulgentias lucrari, non alia quaecumque. Sub nomine vero ecclesiae parochialis propriae non venit tantummodo illa domus, sed etiam quasi-domicilii et morae transitoriae, uti contingit tempore itineris. (Indidem).

ACTA PONTIFICIA

Sanctissimi Domini Nostri PII Divina Providentia PAPAE X litterae Apostolicae de ratione studiorum Sacrae Scripturae in Seminariis clericorum servanda.

PIVS PP. X.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Quoniam in re biblica tantum est hodie momenti, quantum fortasse nunquam antea, omnino necesse est, adolescentes clericos scientia Scripturarum imbui diligenter: ita nempe, ut non modo vim rationemque et doctrinam Bibliorum habeant ipsi perceptam et cognitam, sed etiam scite probeque possint et in divini verbi ministerio versari, et conscriptos Deo afflante libros ab oppugnationibus horum hominum defendere, qui quidquam divinitus traditum esse negant. Propterea in Litt. Encycl. *Providentissimus* recte decessor Noster illustris edixit: «Prima cura sit, ut in sacris Seminariis vel Academiis sic omnino tradantur divinae Litterae, quemadmodum et ipsius gravitas disciplinae et temporum necessitas admonent». In eadem autem rem haec Nos, quae magnopere videntur profutura, praescribimus:

I. Sacrae Scripturae praeceptio, in quoque Seminario impertienda, ista complectatur oportet: primum, notiones de inspiratione praecipuas, canonem Bibliorum, textum primigenium potissimasque versiones, leges hermeneuticas; deinde historiam utriusque Testamenti; tum singulorum, pro cuiusque gravitate, Librorum analysim et exegesis.

II. Disciplinae biblicae curriculum in totidem annos partiendum est, quot annos debent alumni Ecclesiae intra Seminarii septa commorari ob sacrarum disciplinarum studia: ita ut, horum studiorum emenso spatio, quisque alumnus id curriculum integrum confecerit.

III. Magisteria Scripturae tradendae ita constituentur, quemadmodum cuiusque Seminarii conditio et facultates ferent: ibique tamen cavebitur, ut alumnis copia suppetat eas res percipiendi, quas ignorare sacerdoti non licet.

IV. Quum ex una parte fieri non possit, ut omnium Scripturarum accurata explicatio in schola detur, ex altera necesse sit omnes divinas Litteras sacerdoti esse aliquo pacto cognititas, praeceptoris erit, peculiare et proprios habere tractatus seu *introductiones* in singulos Libros, eorumque historicam auctoritatem, si res postulaverit, asserere, ac analysim tradere: qui tamen aliquanto plus, quam in ceteris, in eis Libris immorabitur ac Librorum partibus, quae graviores sunt.

(Passim retractavit hodiernisque scenis aptavit I. F.)

Nil medium in aula. Fratris in fratrem grave
Regnum est, pari quos lege nascendi pares
Natura genuit. Ferre dominantem pudet.
At purpurantis instat augurium togae,
Regnique decora. Frater in fratrem pius:
Transcribit aequo regium imperio decus.
Quis blandientis dona fortunae abnuet?
Ego nempe regni nomen ac titulos geram,
At ius et arma Zeno: nec geminum capit
Titana mundus nec feret regnum duos.
Altius eundum est: si quis anterior gradu
Iter occupabit, sit licet caelo satus,
Sternatur. Unum si quis a tergo pedem
Inserat eunti, tardet ut cursum mora,
Sternatur. Alti cupidus imperii mucro
Etiam propinqui sanguinis nescit modum.
Sed ecce patuit aula; subducto gradu
Hinc aucupabor sortis eventum meae (1).

SCENA V.

ZENO, BASILISCUS, EUPHEMIUS patriarcha, PELAGIUS,
URBITIUS, SEBASTIANUS, PHILARGUS et LONGINUS seorsim.

ZEN. (2) Basilisce, procul hinc; desere Augusti latus,
Et stando magnos disce venerari duces,
Dum detumescat, quem dedit locus, tumor.
Dedisce fastus.

LONG. (Perge, qua graderis via).

ZEN. Moraris? Imo siste postremus gradu (3).
Quam dubia regum, dubia regnorum salus;
Quantus superbos turbo fortunae lares
Hinc inde verset; quam brevis vitam dies
Rapiat, fugaci temporum appulsu fluens,
Proceres, videtis. Me per annosi rotas
Devolvitur aevi fessus imperii labor
In molle senium. Sceptra consortem exigunt
Qui mole rerum socius Augustum levat,
Idemque vidui proximus regni premat
Haeres habenas. Grande meritorum decus
Harmatitque rebus in summis fides
Sceptra Basilisco dederat. Elatus puer
Supraque sortem mentis Augustae tumens,
Aulam fatigat. Lora, ceu Phaeton, quatit:
Timete, Proceres, busta si currus agat.
BAS. Parce innocent, Caesar.

ZEN. Affari veto.

BAS. Cognosce causam.

ZEN. Causa iam patuit satis.

BAS. Indicta?

ZEN. Causam fastus oravit satis.

Diripite, famuli, regiae sortis notas;
Spoliatus (4), atram, more Mystarum, togam

(1) Sese occulit post siparium observatque quae in concilio dicuntur.

(2) Regalem vestem induxit. Basilisco loquitur, qui prope ipsum assedit.

(3) Basiliscus timidus, quippe se culpa expertem cognoscit, mandata exsequitur.

(4) Excitatur regis ornamentis Basiliscus.

Gestet sacrandus. Numeret ignavus preces,
Sceptroque ineptas tollat in caelum manus!

LONG. (1) (Frater, besti. Spolia Longinum decent:
Sedebit istis melius in humeris toga).

BAS. Bene est; levamur... Ite curarum seges!

Sic insolenti laeta ludibrio quatit
Fortuna pennas, quemque sublimi rota
Levarat, imam rursum in sedem trahit.
I nunc, et aula fretus, ingenium, fidem,
Decus, pudorem, iura, pietatem abiice.
Caesar, besti. Pondere immani levor.
Sortem resigno laetus; auctori vicem
Repenset orbis frena qui movet, Deus.

ZEN. Absiste, pestis, exsul Augusti lare.

BAS. Caeloque propior (2).

ZEN. Fata, cui regnum paret,
Quem poscat orbis, proximum Imperio caput,
Statuite, Proceres. Si tamen iusta libet
Pensare causam lance, Longino venit
Regale rerum stemma.

URBIT. Nobilitant virum
Mens alta, Marte clarus indomito vigor,
Gloria triumphi parta, iustitiae tenor
Artesque pacis.

SEBAST. Quodque praecipuum reor,
Unus ruentem stirpis Augustae domum
Fundare frater, inque venturi dies
Aevi beatam ferre progeniem potest.

UNUS EX PROC. Quos esse iussit sorte nascendi pares
Natura, par honoris aequabit decus.

PHILARG. Nobilis in alto sanguis Imperio viget,
Gradu repulsus marceat, in venis gelat.

LONG. (Agnosco amicos; aurea inscribam nota) (3).

ZEN. Effare, Praesul, mentis arbitrium refer.

EUPH. Auguste Princeps, cernis ut Christi ratis
Deproeliantes passa ventorum minas
Fluctuet in alto! Quam procelloso tumet
Eversus aestu pontus! Undarum arbiter
Incumbit Aquilo, turbinem et fluctus agens.
Iam prope furentis vita ludibrio sali
Fatiscit alnus. Multa nos hiems premit;
Vis vincit artem. Luctor ad clavum sedens,
At vix procellis unus obluctor satis.
Tu fluctuantem, Caesar, Imperii statum
Vel siste solus, fata dum vitam sinent;
Vel si levamen rebus operosis iuvat
Accire comitem, pectoris magni virum,
Column labantis Imperii ad sceptrum voca.
LONG. (Senex dolose!)

ZEN. Sphingis ambages moves.

Quas hic procellas error et fluctus dolat?
Arguimur ergo mentis ignavae? Polum
Testor, decoros maior haud umquam sinus
Explicuit orbi Pax, triumphales agens
Speciosa currus.

(Ad proximum numerum).

(1) Seorsim.

(2) Exit.

(3) Notat in pugillaribus fautores suos.

multa concordia in dies negotia perficiuntur. Iamque plurimis in provinciis res prospere peracta est: quinimo complures electi legati populari ex factione iamiam advocati dinumerantur. Eos inter vero et hebraei sacerdotes et catholici quoque presbyteri inveniuntur; plerique tamen sive ex equestri ordine sive ex optimatum gentibus electi fuere; non desunt tamen neque agricolae ipsi, neque opifices, quorum brevi sermones de publicis legibus ferendis in aula audientur.

Austrorum discordiae.

Austriaco in imperio graves admodum res agitantur. Ut enim tot inter varias gentes origine, sermone, indole dissitas, pax perduret et concordia, ingens semper renovatur labor; at nova saepe dubia novaeque oriuntur difficultates. Gaustochius enim, dynasta ille vir peritissimus, in novae legis rogationem digerendam et comparandam de legatis populi eligendis iamdiu incumbit; at diuturnum adhuc tempus res quaerit et diuturna studia, et novis semper moris implicatur. Itaque Raetiae provinciae praefectus Schwartzenei suo muneri sese abdicare coactus est, et ad privatos lares redire; quae tum Itali, tum Germanici illius regionis incolae, libenter exceperunt.

Hungaricae res.

Hungaricae autem res, quamquam compositae videantur, satis tamen incertae procedunt. Neque enim Iosephi Francisci regis mens apparet nova ad populares legatos legatos eligendos comitia indicendi, neque seditiosae factionis consilium a tumultibus provocandis abstinendi manna. Sed quamvis huius partis fautores constanti et inquieto animo diu iam studia agitent et opera moveant, populares tamen animi, inutili ea discordia defessi, eius a vestigiis paulatim recedunt. Igitur novissimis diebus Vindobona in urbe Hungarorum summorum gestorum coacto coetui ipse rex praefuit, ut una cum eis de edicto ad Hungaros vulgando decerneret.

Graecorum feriae.

Dum interim Graeciae in urbe capite sollemnissimae gentis feriae parantur, quibus ab « Olympiade » vetus nomen et gloria est, Candia in insula, sedata licet armorum in seditione, Georgius Graecorum princeps ad tutelam rei publicae litteras vulgavit, ut iterum peteret insulam tandem Graecorum regno adscribi.

Sinensium seditiones.

Nonnullas Sinensium per provincias novae non modo contra exteris gentes, sed in ipsum Caesareum mandchense genus seditiones commotae nunciantur; at parvi momenti videtur res. Qui enim, Ho-nan praesertim in regione, ad arma concurrerunt viri pessimi sunt, omnium criminum rei. Hi quidem, veteris Sinensium rationis tuendae sub specie, ad clades et direptiones moventur. Sed eorum audaciam, misso exercitu, quamprimum credimus perituram.

PUBLICI PER ORBEM COETUS LEGIBUS FERENDIS.

In Anglia rogatio diu examinata est de nautis peregrinis in mercatoria Anglorum navigia accipiendis. Ut enim in dies commercia regni augentur, ita perarduum fit paulatim nautas nonnisi Anglos retinere. Cantum est tamen, ne ii deligantur, qui anglicum sermonem non calleant.

In Austria populares legati sexto ante kalendas Maias convenere ut rogationem iterum examinarent novissime oblatam de iure suffragii ad leges eligendos innovato. Pariter de Polonicae imperii regionis libertate constituenda, non secus ac Hungari habent, oblata a Germanis rogatio est; quam plerique legatorum ratam habuere; haud vero satis suffragii res obtinuit, ut in legem transiret.

In Belgica primum, quod nunquam antea ac nullibi cautum fuerat, lex lata est ut de patre inquirendo ius liberis certa sub condicione tribuatur. Socialistarum vero oblata rogatio, quae hoc ius nimis latum reddere conabantur, reiecta est.

In Gallia de pecuniaria re pleraeque rogationes et disceptationes novissime habitae sunt: vectigale foedus cum finitimis Helvetiis initum probatur.

In Senatu vero de ecclesiasticorum bonorum recensionibus, quae fiunt, acerrima disceptatio exorta; at latis suffragiis administratorum reipublicae gesta probata fuere.

In Iaponia multam post disceptationem de ferreis viis reipublicae auctoritate gerendis tandem lata lex: de vectigalibus autem per imperii fines solvendis vulgata pariter lex ita fuit, ut Iaponiorum commercia acerrime tuerentur.

In Iberico Senatu lex adprobata est de iurisdictione tribunalium militarium, quam et populi et regis legati simul proposuere. Verum summi regni administrati, ob seditiosas praesertim nonnullorum legatorum populi oppositiones suo a munere recedere conati sunt. Rege tamen abnuente, adhuc in officio permanent.

In Lusitania De Castro, qui collegio gestorum regni praeerat, eiusque socios iterum a munere abire expetentes, rex tandem audivit, veniamque ei dedit. Eius in locum Ribeira Hirtzius est advocatus; de legatis autem populi innovandis non ante Octobrem mensem res erit.

PER ORBEM.

Die xxx mens. Martii, ex fodinis ad Courrières, gaz vulgo *grisou* viginti dies ante incensis, vivi adhuc extrahuntur operarii tredecim ex iis qui in fodinis ipsis operam dabant nefasta illa incendii die. Paulo post alius vivus pariter inter tot cadavera invenitur.

— Die iii mens. Aprilis fodinarum effossore ex Nordica Gallia, quum ab opere recessissent, ad tumultus et arma concurrunt ita ut milites vim vi opponere oporteat.

Operariorum similiter ex conducto ab opere desertiones ex Germania passim nunciantur.

— d. v turbo Taïti insulam late pervastat.

— d. viii ex Vesevo monte ingens ignium eruptio fit. Liquefacta saxa, torrentis ad instar, oppida ad montis pedes invadunt, agros, sata laeta domusque sternunt, unde vix incolae aufugiunt. Terra interim tremit, cinerumque pluvia aërem obnubilat ad Neapolim urbem usque,

et ultra. In oppido S. Iosephi de Ottaiano templum, in quod multitudo convenerat orans, magna ruina delabitur, lacrimabili hominum caede. Neapoli in urbe pariter ob lapillorum ac cinerum pondus, prouti dicitur, in tecto cumulatorum, ruit aedificium in quo mercatus habetur, multam necem et vulnera procurans.

— d. xv terrae motus iterum Formosam insulam pessumdat.

— Samnii dux e Sabandica gente Neapoli proficiscitur ad Ruversori montem in Africa explorandum. Eum comitatur Cagni ille militum magister, qui cum eo in septemtrionali polo maximam latitudinem, quam homini huc usque contigerit, fuit assequutus.

— d. xviii S. Francisci Americana urbs et ipsa terrae motu quatitur, quem incendia sequuntur novaque immensa damna procurant, ita ut maxima urbis pars solo aequetur. Homines, ad mille numero, misere vitam amisisse feruntur.

AENIGMATA.

I.

Vox peditis, vox est equitis, vox denique nautae,
Qui maris undisoni per vada carpit iter.
At si litterula accedit, fera nascitur ingens,
Quae tenet in reliquis regia iura feras.

II.

Fingitur ex triplici simplex haec vocula signo;
Sed patitur geminas litera prima vices.
B numus tenuis, quo nux et amygdala venit;
P desit mensae, vix gerat illa dapes.

I. B. PESENTI.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Commentarii moderatorem miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet I. B. FRANCESIA comoediam latinis versibus scriptam, cui titulus:

SATURIO.

Aenigmata an. IX, n. II proposita his respondent:

1) Rana, Ravenna.

2) Villa-Oriens-Xerses-Uranus-Roma-Barba
Iuppiter-Sicilia = VOX URBIS.

Ea rite soluta miserant:

Petrus Tergestinus. — Pfar. Wilh. Simon, *Kempenich*. — Benk par., *Davenport*. — Ios. Questa, *Sustineo*. — Arn. Blekman, *Haga*. — Collegium Scholarum Piarum, *Praga*. — G. Vallas, *Corduba*. — D. Macrae, *Edderton*. — Henr. Tarallo, *Vinc. Starae, Neapoli*. — Ignat. Krajewski, *Nar in Polonia russica*. — Senior Astensis. — I. Ortiz, *Morelia*. — I. Walter, *Neo-Eboraco*. — F. Arnori, *Mediolano*. — Rich. Brondel, *Brugis*. — Mich. Vidal, *Palma in insula Maiorica*.

Sortitus est praemium:

G. VALLAS,

ad quem missum est opus, cui titulus:

THOMAE VALLAURI
DE RE EPIGRAPHICA
ACROASIS.

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI.

DOTT. G. BATT. BERTOLDI. M. Mianzio Felice e il suo dialogo « Ottavio ». — Romae ac Mediolani edid. Albrighi, Segati et Soc., M DCCC VI. (Ven. lib. 1,50).

Nos in schola latine loquimur. Ars latine loquendi pueris, amatoribus fautoribusque linguae latinae dedicata a D. THOMA ELSSAESSER O. S. B. — Roulers ac Bruxellis edid. Iulius De Meester, M DCCC VI. (Ven. lib. 4,50).

F. X. SCHETTINI. Die Paschali MCM VI epistola. DOTT. K. A. H. KELLNER. L'anno ecclesiastico e le feste dei Santi nel loro svolgimento storico. (ιστολογία). Versione eseguita sulla 2ª ediz. tedesca dal Sac. Dott. Prof. Angelo Mercati. — Romae edid. Desclée, Lefebvre et Soc., M DCCC VI. (Ven. lib. 5).

DOTT. GIUSEPPE LAPPONI. Ipnotismo e Spiritismo. Studio medico critico. — Indidem, M DCCC VI. (Ven. lib. 3).

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus.

ROMAN — Ex officina Patis, Phil. Cuggiani.